

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Metodologie Pentru *Comisia națională specializată*
pentru coordonarea și monitorizarea implementării Convenției
Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării
sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția Lanzarote)
în Republica Moldova

Realizat de George Nikolaidis și Mariana Ianachevici, experți independenți ai Consiliului Europei, în cadrul Proiectului Consiliului Europei "Protecția copiilor împotriva violenței și prevenirea acesteia, inclusiv în mediul online în Republica Moldova".

Opiniile exprimate în această lucrare sunt responsabilitatea autorilor și nu reflectă în mod necesar politica oficială a Consiliului Europei.

Octombrie 2022

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

CUPRINS:

1. Introducere	3
2. Convenția Lanzarote a CoE	5
3. Monitorizarea implementării Convenției Lanzarote la nivel internațional	6
4. Monitorizarea implementării Convenției Lanzarote la nivel național	8
5. Ratificarea Convenției Lanzarote în Republica Moldova	10
6. Situația actuală privind implementarea Convenției Lanzarote	11
7. Numirea Comisiei Naționale Specializate Lanzarote	12
8. Monitorizarea eficientă a unui document strategic, cum este Convenția Lanzarote ..	13
9. Monitorizarea implementării Convenției Lanzarote în Republica Moldova	15
9.1. Prevenire (exemple de măsuri)	15
9.2. Protecție (exemple de măsuri)	16
9.3. Răspunderea penală (exemple de măsuri)	16
9.4. Promovarea colaborării (exemple de măsuri)	17
9.5. Participarea (exemple de măsuri)	18
10. Indicatori de monitorizare pentru implementarea Convenției Lanzarote	18
11. Modele pentru seturi de indicatori de măsuri separate	19
12. Transparența și caracterul incluziv al monitorizării implementării Convenției	27
13. Evaluare.....	27
14. Abrevieri.....	29

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

1. Introducere

Consiliul Europei protejează și promovează drepturile tuturor oamenilor, inclusiv drepturile copiilor. Organizația consideră că aceștia se bucură de drepturi depline și nu sunt doar subiecți ai serviciilor de protecție. Drepturile copiilor și tinerilor sub vârsta de 18 ani sunt garantate de Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, Convenția europeană a drepturilor omului și alte standarde juridice.

Garantarea drepturilor celor 150 de milioane de copii din Europa este o provocare continuă, care necesită eforturi mari la nivel internațional și național. Consiliul Europei promovează o abordare holistică și integrată cu privire la drepturile copiilor și le promovează în toate domeniile politice relevante. Divizia pentru Drepturile Copilului a Consiliului Europei colaborează cu guverne, societatea civilă, alte organizații internaționale și multe alte părți interesate pentru a susține și extinde protecția drepturilor copilului în 46 de state membre ale Consiliului Europei, dar și dincolo de acestea.

De la lansarea Programului "Construirea unei Europe pentru și cu copiii" în 2006, Consiliul Europei a implementat strategii privind o serie de cicluri de politici pentru a-și ghida activitatea în domeniul drepturilor copilului. Cea mai recentă strategie a Consiliului Europei pentru drepturile copilului (2022-2027) conține șase priorități:

- Protecția tuturor copiilor față de violență
- Egalitatea de șanse și incluziunea socială pentru toți copiii
- Accesul la utilizarea în siguranță a tehnologiilor pentru toți copiii
- Justiție prietenoasă pentru toți copiii
- A da voce fiecărui copil
- Drepturile copiilor în situație de criză și urgență

În ceea ce privește cel de-al treilea domeniu prioritar, Consiliul Europei continuă să abordeze diferitele forme de violență împotriva copiilor prin activitățile de stabilire a standardelor, consolidare a capacităților, prevenire și ridicare a nivelului de conștientizare.

O atenție deosebită este acordată combaterii violenței sexuale împotriva copiilor. Adoptată în 2007, Convenția Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatarei sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția Lanzarote) este primul tratat regional dedicat în mod specific protecției copiilor împotriva tuturor formelor de violență sexuală. Ea extinde standardele juridice internaționale și regionale existente pentru acoperirea și incriminarea tuturor infracțiunilor sexuale împotriva copiilor, indiferent dacă sunt sau nu cu profit comercial, și cere statelor să ofere un răspuns holistic la violența sexuală împotriva copiilor prin intermediul celor „4 abordări”: Prevenire, Protecție, Urmărire penală și Promovarea cooperării naționale și internaționale. Republica Moldova a ratificat Convenția Lanzarote în 2011.

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Prezenta Metodologie a fost realizată în cadrul Proiectului Consiliului Europei "Protecția copiilor împotriva violenței și prevenirea acesteia, inclusiv în mediul online în Republica Moldova". Proiectul își propune să consolideze răspunsul Guvernului Republicii Moldova la violența¹ împotriva copiilor, inclusiv a exploatării și abuzului sexual asupra copiilor în mediul online. Proiectul se va axa pe protecția și promovarea drepturilor copiilor în mediul online și va aborda, de asemenea, protecția copiilor împotriva violenței, inclusiv abuzul și exploatarea sexuală asupra copiilor, precum și prevenirea violenței între copii.

Prezentul proiect de metodologie a fost realizat de către o echipă de experți cu experiență națională și internațională:

- **George Nikolaidis – expert internațional independent din partea Consiliului Europei**, cu studii în Medicina; Psihiatrie; Doctorat „Epidemiologie”, Master „Filosofia tulburărilor mintale”, MA „Studii psihoanalitice”. Interese științifice: Abuz și neglijență asupra copilului, Protecția copilului, Științe ale sănătății publice și Epidemiologie - în care a publicat monografiile și articole. A fost implicat în calitate de Coordonator științific/Cercetător principal în proiecte de cercetare, formare și clinice privind protecția copilului, violența și epidemiologia. Este director al Dep. de Sănătate Mintală și Asistență Socială a Institutului pentru Sănătatea Copilului, precum și reprezentantul Greciei la OMS pentru problemele legate de abuz și neglijare a copiilor și Comitetul Lanzarote al CoE (membru ales al Biroului, Vicepreședinte și Președinte) și alte activități organizate de CoE, UNICEF și alte organizații internaționale privind îmbunătățirea protecției copilului.
- **Mariana Ianachevici – expert național independent din partea Consiliului Europei**, este expert în protecția copilului, director executiv al Asociației pentru Abilitarea Copilului și Familiei „AVE Copiii”, co-fondatoare și membră a Consiliului Coordonator al Alianței ONG-urilor active în domeniul protecției sociale a copilului și familiei, al Consiliului Coordonator al Alianței ONG-urilor active în domeniul protecției sociale a copilului și familiei, precum și al Rețelei regionale pentru copii ChildPact.

Mijloace de generare a metodologiei prezente:

- Revizuirea literaturii de specialitate
- Ședințe consultative online (care au avut loc la 14 septembrie 2022)
- Partajarea materialului respectiv (de exemplu, rapoarte, maparea de documente anterioare etc.)

---

¹ Termenul „violență” este folosit în acest document în contextul definiției date de Comentariul general nr. 13 (2011): *Dreptul copilului de a fi liber de orice formă de violență* la Convenția ONU privind Drepturile Copilului, de către Comitetul UE pentru Drepturile Copilului.

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

2. Convenția Lanzarote a CoE

Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (cunoscută și sub denumirea de Convenția Lanzarote) este unul dintre principalele instrumente juridice de combatere a exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale asupra copiilor. Elaborată în cadrul Consiliului Europei, a fost deschisă spre semnare pe insula Lanzarote din Spania la 25 octombrie 2007, dar a intrat în vigoare la 1 iulie 2010, după ce a fost ratificată de 5 țări (dintre care cel puțin 3 state membre ale Consiliului Europei). Până în prezent, Convenția a fost semnată de toate cele 46 de state membre ale Consiliului Europei și a fost ratificată de organele legislative ale tuturor celor 46 de state, precum și de o țară care nu este parte la Consiliul Europei (în total, 47 de părți).

Convenția Lanzarote include o serie de dispoziții pentru îmbunătățirea protecției copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale asupra acestora. Se poate considera că dispozițiile respective se încadrează în următoarele 5 axe: prevenirea, protecția victimelor, urmărirea penală a autorilor infracțiunilor, promovarea colaborării internaționale și interne și participarea copiilor la procedurile care îi privesc. În fiecare dintre axele menționate anterior, Convenția Lanzarote include mai multe măsuri specifice care urmează să fie implementate. Aceste măsuri specifice sunt fie acte normative (care trebuie modificate în consecință), fie cerințe privind disponibilitatea și furnizarea serviciilor (care trebuie elaborate și puse la dispoziție în fiecare context național). Mai multe dintre măsurile specifice ale Convenției sunt detaliate în raportul explicativ extins și detaliat al Convenției.

Măsurile legislative și administrative prevăzute de Convenție pot intra în domeniul de aplicare al mai multor sectoare ale administrației publice, inclusiv justiție, aplicarea legii, asigurări sociale, sănătate, educație. Acestea includ, de asemenea, acțiuni care necesită implicarea activă și coordonată a părților interesate ale societății civile; acestea din urmă includ nu numai organizații neguvernamentale care acționează în fiecare context specific fiecărei țări în domenii precum protecția copilului, drepturile civile, drepturile minorităților și ale grupurilor vulnerabile ale populației etc. Sectoare cum ar fi organizațiile sportive, de agrement și cu profil religios sunt prevăzute să ia măsuri speciale pentru a proteja copiii, iar sectorul privat cu scop lucrativ este, de asemenea, inclus în domeniul de aplicare al Convenției, deoarece mai multe dispoziții ale acesteia prevăd implicarea sa (de exemplu, furnizorii privați de tehnologii ale informației și comunicațiilor, sectorul financiar și hotelier/turistic etc.), dar și angajarea răspunderii sale.

Ca urmare a extinderii domeniului său de aplicare și a naturii sale intersectoriale, implementarea tuturor dispozițiilor Convenției Lanzarote nu este un „câștig rapid” care poate fi obținut instantaneu de orice stat. Dimpotrivă, este nevoie de eforturi continue de consolidare a protecției copilului și de creștere treptată a gradului de respectare a Convenției de către toate statele membre ale Consiliului Europei și de alte state părți la Convenției.

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

3. Monitorizarea implementării Convenției Lanzarote la nivel internațional

Având în vedere cele de mai sus, o necesitate naturală care a reieșit din însăși natura Convenției (și anume, extrem de extinsă și intrinsec intersectorială) a fost definirea instrumentului de monitorizare a implementării Convenției. Pentru a servi acestui scop, la articolele 39-41 din Convenție este prevăzut un Comitet al părților (denumit, în mod obișnuit, „Comitetul Lanzarote”) pentru a îndeplini funcția de monitorizare internațională a punerii în aplicare a convenției.

Comitetul monitorizează modul în care statele părți implementează Convenția Lanzarote prin intermediul legislației, al politicilor și al altor măsuri. De asemenea, facilitează colectarea și schimbul de informații și de bune practici între state pentru îmbunătățirea capacității acestora de prevenire și combatere a exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale comise asupra copiilor. Astfel, Comitetul are competențele tradiționale de monitorizare și, de asemenea (în conformitate cu pct. 271 din Raportul explicativ al Convenției):

- *„joacă un rol în implementarea efectivă a Convenției, făcând propuneri pentru a facilita sau îmbunătăți utilizarea și implementarea efectivă a Convenției, inclusiv identificarea oricăror probleme și a efectelor declarațiilor făcute în temeiul Convenției;*
- *are un rol consultativ general în ceea ce privește Convenția, exprimând un aviz cu privire la orice aspect referitor la aplicarea Convenției;*
- *servește drept centru de schimb și facilitează schimbul de informații cu privire la evoluțiile juridice, politice sau tehnologice semnificative în legătură cu aplicarea dispozițiilor Convenției.”*

Astfel, Comitetul transcende, într-un sens, activitatea *stricto sensu* de monitorizare în scris a dispozițiilor Convenției; acesta își asumă mai degrabă rolul de a monitoriza modul în care raționamentul, obiectivele și scopurile Convenției sunt, în esență, folosite în practică.

Pentru a îndeplini acest rol, Convenția Lanzarote a lansat o serie de runde de monitorizare orizontală, precum și exerciții de monitorizare concentrate, împreună cu elaborarea de avize și declarații de poziție pentru a ajuta statele să elaboreze și să introducă politici care respectă esența Convenției (și nu doar activitatea acesteia), în special în situațiile care prezintă dileme neprevăzute (de exemplu, pandemia, actuala criză a refugiaților/migrației etc.) sau provocări noi (amenințări prin utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor etc.) pentru o protecție efectivă a copilului împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale.

Până în prezent, Comitetul a publicat o serie de rapoarte de monitorizare², și anume:

---

² [https://www.coe.int/en/web/children/lanzarote-committee#%2212441908%22:\[2\]](https://www.coe.int/en/web/children/lanzarote-committee#%2212441908%22:[2])

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

- Prima rundă de monitorizare (2013-2017) privind protecția copiilor împotriva abuzurilor sexuale în cercul încrederii: runda a dus la adoptarea a două rapoarte de implementare, unul referitor la cadrul legal și celălalt la strategiile de combatere a fenomenului. În contextul acestei runde, Comitetul a publicat primul său raport de implementare – „Protecția copiilor împotriva abuzurilor sexuale în cercul încrederii: cadrul” și cel de-al doilea raport de implementare a acestuia – „Protecția copiilor împotriva abuzurilor sexuale în cercul încrederii: strategiile”;
- Runda de monitorizare de urgență (2016-2017) pentru a răspunde situației urgente a migranților și a refugiaților din Europa: protejarea copiilor afectați de criza refugiaților împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale; raport publicat în martie 2017;
- A doua rundă de monitorizare (2017-2022) privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor facilitate de tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC): s-a concentrat, de asemenea, asupra protecției copiilor împotriva exploatării infracționale a conținutului sexual generat de aceștia;
- O rundă de monitorizare de urgență privind protecția copiilor care solicită azil în zonele de tranzit de la frontiera sârbă/maghiară.

În plus, Comitetul a emis o serie de avize sau declarații privind aspecte care necesită o atenție specială din partea părților și care intră în domeniul general de aplicare al Convenției Lanzarote, și anume³:

- Declarația privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale care rezultă din agresiunea militară a Federației Ruse împotriva Ucrainei;
- Răspunsul Comitetului Lanzarote la cererea deschisă de comentarii a Comisiei Europene cu privire la viitoarea strategie a UE pentru o luptă mai eficientă împotriva abuzurilor sexuale comise asupra copiilor;
- Declarația președintelui și vicepreședintelui Comitetului Lanzarote privind intensificarea protecției copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor în perioada pandemiei de COVID-19;
- Contribuția Biroului Comitetului Lanzarote la solicitarea raportorului special al ONU privind vânzarea și exploatarea sexuală a copiilor cu referire la raportul său „Privind în urmă, privind în viitor”;
- Declarația privind protecția copiilor aflați în îngrijire în afara locuinței împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale;
- Avizul cu privire la imagini și/sau videoclipuri sugestive sau explicite din punct de vedere sexual, create, partajate și primite de copii;
- Declarația privind protecția copiilor migranți și refugiați împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale;

---

³ *Ibidem.*

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

- Avizul interpretativ privind aplicabilitatea Convenției Lanzarote în cazul infracțiunilor sexuale îndreptate împotriva copiilor, facilitat prin utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC);
- Declarația adoptată la 16 iunie 2016 privind adresele web care fac reclamă la materiale sau imagini conținând abuzuri sexuale asupra copiilor sau la orice alte infracțiuni stabilite în conformitate cu Convenția Lanzarote;
- Avizul privind articolul 23 din Convenția Lanzarote - Ademenirea copiilor în scopuri sexuale prin intermediul tehnologiilor informației și comunicațiilor (Grooming).

În special în rapoartele de implementare a monitorizării pentru fiecare dintre părți există o serie de recomandări care sunt articulate printr-o severitate diferențiată, de obicei desemnată prin utilizarea unor verbe precum „a solicita”, „a cere” și „a invita” (în cele mai multe rapoarte de implementare anterioare) sau „a îndemna”, „a lua în considerare” și „a invita” (în rapoartele de implementare anterioare), indicând gradul de importanță și caracterul urgent al luării de măsuri la abordarea unui anumit subiect. Recomandările incluse în diferite rapoarte de monitorizare/implementare ale Comitetului Lanzarote care privesc o anumită țară, în cazul de față Republica Moldova, dacă sunt coroborate, pot constitui un „profil al țării” care poate descrie într-o anumită măsură deficiențele în progresul implementării Convenției, precum și domeniile majore în care eforturile ar trebui să fie concentrate în prezent pentru a aborda provocările-cheie de pe teren.

4. Monitorizarea implementării Convenției Lanzarote la nivel național

Întrucât este necesară monitorizarea implementării Convenției Lanzarote la nivel internațional, o necesitate similară apare și la nivel național. Acest lucru se datorează faptului că, *mutatis mutandis*, dilemele caracterului intersectorial și interdisciplinar al mai multor dispoziții ale Convenției, precum și măsura în care domeniul de aplicare al acestor dispoziții se extinde fac uneori inevitabilă existența unui organism concret de monitorizare care să ghideze întregul proces.

Cu toate acestea, până acum, experiența privind coordonarea la nivel național este destul de limitată. Convenția în sine, la articolul 10, prevede măsuri naționale de coordonare și colaborare. La acest articol sunt incluse mai multe dispoziții distincte, și anume următoarele:

- Necesitatea unor practici interdisciplinare și intersectoriale pentru acțiuni comune în vederea combaterii eficiente a exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale comise asupra copiilor, care să implice toate nivelurile administrației publice și ale vieții sociale
  - „în special în sectoarele educației și sănătății, serviciilor sociale, aplicării legii și autorităților judiciare. Lista nu este exhaustivă” (Raportul explicativ al CL, pct. 76);
  - „nicio agenție nu ar putea aborda o problemă atât de complexă” (Raportul explicativ al CL, pct. 77);

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

- „trimiterea la nivelul «local» înseamnă orice nivel inferior nivelului național” (Raportul explicativ al CL, pct. 78);
- Necesitatea unor organisme independente de monitorizare completă
  - „să înființeze sau să desemneze instituții naționale sau locale independente pentru promovarea și protecția drepturilor copilului” (Raportul explicativ al CL, pct. 79);
  - listă neexhaustivă de exemple de astfel de instituții anterioare: „Avocatul Poporului pentru Copii, Avocatul Copilului, Comisarul pentru Drepturile Copilului, Comitetul pentru Drepturile Copilului etc.” (Raportul explicativ al CL, pct. 80);
  - „o astfel de abordare are resurse adecvate și are responsabilități clare” (Raportul explicativ al CL, pct. 81);
- Necesitatea colectării de date privind abuzurile sexuale asupra copiilor - supraveghere
  - „să înființeze sau să desemneze mecanisme pentru colectarea datelor sau puncte de informații la nivel național sau local”; „politicile și măsurile bazate pe informații inexacte sau înșelătoare riscă să nu fie în mod corect alese și orientate” (Raportul explicativ al CL, pct. 83);
  - „Datele menționate nu sunt destinate să acopere date cu caracter personal privind persoane fizice, ci doar date statistice privind victimele și autorii infracțiunilor [...] cu respectarea cerințelor privind protecția datelor cu caracter personal” (Raportul explicativ al CL, pct. 84);
- Necesitatea unei colaborări mai ample între sectorul public, părțile interesate ale societății civile și sectorul privat
  - „încurajarea cooperării între autoritățile de stat competente, societatea civilă și sectorul privat”; „referirea la societatea civilă este un termen generic care acoperă organizațiile neguvernamentale și sectorul voluntariatului”, inclusiv ONG-urile (Raportul explicativ al CL, pct. 85).

Trebuie remarcat faptul că dispozitivul de monitorizare prevăzut la articolul 10 alineatul (2) din Convenție se referă la monitorizarea situației privind drepturile copiilor care trebuie protejate împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, fără a se limita neapărat la monitorizarea implementării Convenției în sine. Cu toate acestea, ca urmare a celor de mai sus, în special a descrierii destul de generale a sarcinilor de monitorizare și a modalităților de realizare a acestora în textul Convenției, nu există o practică directoare unificată între dispozițiile articolului 10 privind modalitatea de monitorizare a implementării Convenției la nivel național. Acest lucru a dus la o variație considerabilă a modalităților în care implementarea Convenției este exercitată în diferite țări care au ratificat-o.

Desigur, membrul în Comitetul Lanzarote din țara respectivă este întotdeauna o persoană cheie în acest efort de implementare a Convenției. Totuși, trebuie menționat că, în prezent și de-a lungul anilor de existență a Comitetului, membrii care reprezintă diferite părți provin din sectoare și medii diferite: justiția și asigurările sociale au fost cele mai frecvente, aplicarea legii, sănătatea și educația, dar și afacerile internaționale sunt uneori și sectoarele din care părțile își desemnează membri în cadrul Comitetului. La nivel internațional (și anume,

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

funcționarea Comitetului în sine), acest lucru este extrem de benefic, introducând în discuție reacții din partea mai multor discipline, sectoare și contexte; cu toate acestea, din perspectiva modului în care evoluează activitatea la nivel național, acest lucru ar putea reprezenta o provocare reală, având în vedere, de asemenea, faptul că această coordonare interdisciplinară, intersectorială, nu este întotdeauna stabilită în administrația publică în mai multe părți ale Consiliului Europei. Astfel, o anumită parte a eforturilor depuse pentru implementarea întregii game de dispoziții ale Convenției este mai degrabă inevitabilă.

Deși nu este prevăzută în mod explicit în paragraful 1 al articolului 9 din Convenția Lanzarote, este de salutat posibilitatea existenței unor documente juridice și/sau administrative care să menționeze în detaliu măsurile de punere în aplicare a Convenției la nivel național (invitând părțile să „*elaboreze și să pună în aplicare politici privind lupta împotriva exploatării sexuale și abuzurilor sexuale asupra copiilor*”). Astfel de documente (strategii naționale, planuri de acțiune etc.) pot fi dedicate exclusiv protecției copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale sau pot acoperi, în general, toate domeniile protecției copilului împotriva violenței și a victimizării. Astfel de exemple există în diferite țări europene (Cipru: „*Strategia națională și Planul de acțiune pentru combaterea exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale asupra copiilor și a pornografiei infantile pentru perioada 2016-2019*”; Germania: „*Planul de acțiune pentru 2011 al Guvernului Federal al Germaniei pentru protecția copiilor și a tinerilor împotriva violenței și a exploatării sexuale*”; Suedia: „*Planul național de acțiune privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale*” – publicat la 2 noiembrie 2008 etc.) și au avut un impact pozitiv asupra promovării implementării Convenției “pe teren”.

O bună practică privind instrumentul de executare a monitorizării implementării Convenției poate fi menționată în cazul Ciprului. În această țară, pentru a aborda provocările cooperării intersectoriale, precum și pentru a răspunde nevoii de colaborare cu părțile interesate ale societății civile, a fost înființat un organism autonom de monitorizare. Acest organism (denumit „FONI” – „Vocea”)⁴ este numit de președintele Republicii Cipru și răspunde direct în fața acestuia. Cuprinde expertiza, participarea societății civile și contribuția majoră a sectorului administrației publice. Acest organism de monitorizare a fost inclus într-o strategie națională adoptată de Republica Cipru și orientează procesul de implementare a mai multor dispoziții ale Convenției atât de către sectoarele guvernamentale, cât și de către cele neguvernamentale din Cipru, cu rezultate deocamdată foarte satisfăcătoare.

5. Ratificarea Convenției Lanzarote în Republica Moldova

Republica Moldova a semnat în mod oficial Convenția Lanzarote la 25 octombrie 2007. Ca urmare, aceasta a fost ratificată la 12 martie 2012. Având în vedere situația geopolitică particulară din Republica Moldova, în procesul de ratificare a fost depusă odată cu ratificarea

---

⁴ <https://www.foni.org.cy/>

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Convenției o declarație separată cuprinsă în instrumentul de ratificare (depus, de asemenea, la 12 martie 2012) în care Republica Moldova a declarat că, până la restabilirea deplină a integrității sale teritoriale, prevederile Convenției se vor aplica numai pe teritoriul controlat efectiv de autoritățile din Republica Moldova. Convenția a intrat în vigoare, ca parte a legislației naționale, la 1 iunie 2012⁵.

6. Situația actuală privind implementarea Convenției Lanzarote

La 10 ani de la intrarea în vigoare a Convenției în Republica Moldova, au fost implementate mai multe prevederi. Cu toate acestea, altele sunt încă așteptate, în special cele care se referă la răspunsul coordonat al serviciilor din diferite sectoare⁶. Mai multe deficiențe și bariere în ceea ce privește procedurile juridice de urmărire penală a autorilor și de asigurare a unei protecții suficiente a victimelor au fost identificate în urma unor cercetări riguroase desfășurate pe teren⁷. Astfel de deficiențe conduc chiar la lipsa de rezultate în urmărirea penală a autorilor sau la un nivel de sprijinire a victimelor mai scăzut decât este necesar. Într-o masă rotundă organizată în februarie 2018 de Guvernul Moldovei, Consiliul Europei și găzduită de ONG-ul „La Strada” cu titlul general „Implementarea Convenției Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și abuzului sexual:⁸ provocări și bune practici”, principalele concluzii includ faptul că „cadrul actual de politici publice reflectă segmentar și incomplet prevederile Convenției asumate și de Republica Moldova”, că „colaborarea intersectorială în asistența cazurilor de abuz și exploatare sexuală se realizează defectuos, în special pe domeniile justiției și cel social” și că „platformele actuale de coordonare în domeniul protecției copilului (de exemplu Consiliul Național pentru Protecția Drepturilor Copilului) abordează la general și de la caz la caz problematica abuzului și exploatării sexuale a copilului”.

Într-o analiză similară realizată de experți pentru Consiliul Europei în 2019 s-a remarcat, de asemenea, că „nu a fost elaborată nicio strategie ca atare; nu a fost pus în aplicare niciun plan de acțiune care să abordeze în mod specific Convenția Lanzarote”, „nu există un mecanism specific de coordonare”, „nu există o viziune comună cu privire la ceea ce ar trebui făcut de către instituțiile de stat pentru a-și îndeplini obligațiile care decurg din ratificarea Convenției Lanzarote”, „acestea rămân slab înțelese de multe părți interesate care consideră că sunt limitate la protecția online și ar trebui să fie responsabilitatea exclusivă a Ministerului Afacerilor Interne”⁹.

⁵ <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=signatures-by-treaty&treatynum=201>

⁶ https://lastrada.md/files/resources/3/raport_en_1.pdf

⁷ <https://rm.coe.int/judicial-practice-en-dupa-modificari/1680a12437>

⁸ https://lastrada.md/files/resources/4/Concluzii_i_recomand_ri_Masa_Rotund_20_21_februarie.pdf

⁹ <https://rm.coe.int/baseline-study-on-systemic-issues-affecting-the-child-protection-syst/16809fa8f1>

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Eforturile anterioare de coordonare a reacției pe teren s-au confruntat cu o serie de obstacole în calea obținerii unui rezultat satisfăcător. Aceste eforturi anterioare au inclus coordonarea de către Ministerul Afacerilor Interne (care a suferit în mod inevitabil din cauza măsurilor care au necesitat o coordonare intersectorială), dar și comitete precum Consiliul Național pentru Protecția Drepturilor Copilului (CNPCR) sau Comisia Parlamentară pentru Protecție Socială, Sănătate și Familie sau documente juridice generale orientative, precum fosta Strategie pentru Protecția Copilului (2014-2020). Aceste modalități de accelerare a eforturilor și de îmbunătățire a performanței par să aibă un rezultat destul de limitat.

Având în vedere cele de mai sus, nu este surprinzător faptul că principalele recomandări ale mesei rotunde organizate în februarie 2018 au inclus „*coordonarea proactivă, în cadrul platformelor existente, a intervențiilor autorităților publice și ale organizațiilor societății civile (ONG-uri, grupuri de inițiativă, biserici etc.) legate de implementarea efectivă și eficientă a prevederilor Convenției Lanzarote*” și „*dezvoltarea participativă a indicatorilor și procedurilor de monitorizare a procesului de implementare a Convenției Lanzarote, planificarea și organizarea raportării participative către Comitetul Lanzarote*”¹⁰.

În aceeași linie de argumentare, expertiza Consiliului Europei din 2019 are ca rezultat includerea printre recomandările cheie pentru Republica Moldova a „*instituirii unui mecanism de asigurare a dezvoltării unei strategii și a unui plan de acțiune aferent punerii în aplicare a Convenției Lanzarote cu mecanisme adecvate de coordonare și monitorizare, inclusiv indicatori și responsabilități de monitorizare*” și „*dezvoltării unei strategii, ca parte a viitoarei revizuirii a planului de acțiune al Strategiei de Protecție a Copilului, pentru dezvoltarea capacităților profesioniștilor care lucrează la nivel local*”¹¹.

O „grilă” destul de detaliată a fiecărei prevederi principale a Convenției Lanzarote și a stadiului actual al acesteia (în ceea ce privește adoptarea sau nu, parțială sau integrală) a fost pregătită de ONG-ul „La Strada” în 2018¹². Desigur, o astfel de cartografiere a situației actuale din Moldova, care nu se limitează, în conformitate cu legislația internă, la conceptele și prevederile Convenției, ci acoperă și disponibilitatea serviciilor și resurselor, funcționalitatea procedurilor și a modurilor de operare ale părților implicate, va fi utilă pentru proiectarea oricărui tip de schemă de monitorizare riguroasă.

7. Numirea Comisiei Naționale Specializate Lanzarote

Din aceste considerente și pentru a face față dificultăților care împiedică în prezent realizarea deplină a Convenției Lanzarote în Republica Moldova, având în vedere și situația descrisă în citatele sus-menționate în rapoartele respective, Guvernul Moldovei a decis să ia măsuri prin

¹⁰ *Ibidem*.

¹¹ *Ibidem*.

¹² Indicatori de monitorizare a implementării Convenției Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, La Strada, Chișinău, 2018.

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

numirea unei comisii speciale care să supravegheze implementarea Convenției în toate sectoarele implicate. Mai exact, prin Hotărârea Guvernului nr. 66/2022 din 19 mai 2022 „privind constituirea unei comisii de specialitate pentru coordonarea și monitorizarea implementării Convenției Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale și privind aprobarea Regulamentului acesteia” se instituie un organ special cu mandatul de a monitoriza implementarea Convenției.

Această Comisie Națională este constituită din reprezentanți ai tuturor părților implicate ale guvernului, cum ar fi Secretarul de Stat al Ministerului Afacerilor Interne, în calitate de președinte al Comitetului, Secretarul de Stat al Ministerului Muncii și Protecției Sociale, în calitate de vicepreședinte al Comitetului, un expert guvernamental în Comitetul Lanzarote, de asemenea, în calitate de vicepreședinte al Comitetului, un expert supleant în Comitetul Lanzarote, precum și reprezentanții Inspectoratului General al Poliției, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerului Economiei, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerului Sănătății și Cancelariei de Stat¹³.

Această nouă comisie are mandatul de a îndeplini un triplu rol, și anume: 1) de a efectua monitorizarea implementării Convenției, 2) de a coordona eforturile depuse de diferite ministere, organizații guvernamentale și alte părți interesate din societate și 3) de a facilita reforma juridică și administrativă acolo unde este necesar pentru a obține un rezultat mai bun.

8. Monitorizarea eficientă a unui document strategic, cum este Convenția Lanzarote

Pentru orice document strategic care include o multitudine de măsuri și dispoziții distincte care se extind la multe sectoare diferite ale administrației publice, dar și o viață socială mai largă, astfel cum este Convenția Lanzarote, este necesară o monitorizare eficientă a implementării sale. În acest sens, monitorizarea implementării Convenției Lanzarote ar trebui tratată ca și cum aceasta ar fi un întreg plan național de acțiune sau o strategie națională, iar monitorizarea ar trebui conceptualizată și instituită în consecință.

Monitorizarea este colectarea sistematică, analiza și utilizarea ulterioară a informațiilor colectate din implementarea Convenției. Monitorizarea este vitală pentru a permite luarea eficientă a deciziilor, învățarea din acțiunile anterioare și răspunderea pentru resursele utilizate. Este o activitate continuă și sistematică folosită pentru a urmări dacă activitățile sunt desfășurate în conformitate cu planificarea. Oferă părților relevante informații importante

---

¹³ [Dispoziția Guvernului Republicii Moldova nr. 66 din 19.05.2022.](#)

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

privind progresele sau lipsa acestora, în legătură cu obiectivele proiectului și cu răspunsuri la întrebări precum:

- *Cât de bine ne descurcăm?*
- *Facem activitățile pe care ne-am propus să le facem?*
- *Urmăm calendarul desemnat?*

Monitorizarea ca activitate de rutină permite persoanelor însărcinate cu punerea în aplicare a activităților specifice să identifice punctele forte și punctele slabe, să analizeze progresele realizate și să facă ajustările necesare. De asemenea, păstrează implementarea planului de lucru pe calea cea bună și oferă informațiile necesare pentru a lua decizii cheie la momentul potrivit. Aceasta generează în mod sistematic date relevante care sunt necesare pentru a sprijini evaluarea implementării Convenției la un moment dat.

Monitorizarea este un proces intern, o funcție continuă, integrată, a unui plan de lucru pentru implementarea integrală a Convenției. Urmărește, revizuieste și reflectă progresele înregistrate sau lipsa acestora, în raport cu obiectivul implementării integrale a Convenției. Aceasta oferă răspunsul la întrebarea ce activități au fost puse în aplicare și ce rezultate au fost obținute la un moment dat. Alertează organismele de conducere, dar informează, de asemenea, părțile interesate din societatea civilă cu privire la problemele apărute în procesul de implementare, oferind, de asemenea, opțiuni pentru acțiuni corective. O monitorizare eficientă și eficientă prevede revizuirea progresului continuu și/sau a lipsei acestuia, efectuarea ajustărilor necesare în punerea în aplicare a activităților, prioritizarea alocării resurselor și colectarea de informații în scopuri de evaluare.

Astfel cum se precizează într-un ghid OMS relevant, „Monitorizarea se referă la urmărirea de rutină a unui plan, în timp ce evaluarea se referă la un mijloc sistematic de evaluare pentru a stabili valoarea, capitalul sau eficacitatea politicii sau a planului”¹⁴. Semnificația includerii unui proiect solid de monitorizare a oricărui plan de implementare documente strategice de mare anvergură (cum ar fi Convenția Lanzarote) este subliniată în mai multe rapoarte, recomandări și documente de orientare emise de organizații internaționale precum ONU, UNICEF¹⁵, OMS¹⁶, CE¹⁷, Agenția pentru Drepturi Fundamentale a UE¹⁸ și altele, inclusiv USAID¹⁹ și părțile interesate ale societății civile, cum ar fi ONG-urile internaționale și rețelele de ONG-uri.

¹⁴ https://www.who.int/mental_health/policy/services/14-monitoring%20evaluation_HKprinter.pdf

¹⁵ <https://www.unicef.org/eca/media/13271/file>

¹⁶ https://www.who.int/mental_health/policy/services/14-monitoring%20evaluation_HKprinter.pdf

¹⁷ <http://enil.eu/wp-content/uploads/2016/09/Guidelines-01-16-2013-printer.pdf>

¹⁸ <https://fra.europa.eu/en/project/2014/rights-persons-disabilities-right-independent-living/publications>

¹⁹ <https://bettercarenetwork.org/sites/default/files/Study%20on%20Deinstitutionalization%20of%20Children%20and%20Adults%20with%20Disabilities%20in%20Europe%20and%20Eurasia.pdf>

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

În unele astfel de cazuri, unele dintre instrumentele propuse de organizațiile sus-menționate includ utilizarea unor instrumente standardizate, cum ar fi Hexagon²⁰, instrumente de evaluare bazată pe rezultate/răspundere bazată pe rezultate²¹, instrumente pentru evaluarea periodică sau regulată a calității serviciilor. În toate cazurile de mai sus, motivele comune care par a fi subliniate sunt necesitatea unor instrumente/dispozitive de monitorizare independente și descentralizate (care ar putea asigura transparența, continuitatea și relevanța implementării Convenției), cerința implicării utilizatorilor finali/beneficiarilor în procesul de monitorizare, legătura dintre resursele adecvate și monitorizare (implicând astfel că finanțarea ar trebui să fie, de asemenea, o parte integrantă a procesului de monitorizare), necesitatea unor mecanisme permanente de colectare a datelor și cerința unei alianțe ample a părților interesate din societate pentru a aduce o schimbare în totalitate a sistemului de protecție a copilului²²²³.

9. Monitorizarea implementării Convenției Lanzarote în Republica Moldova

Dat fiind acest cadru conceptual pentru a lucra, la început – după cum s-a menționat deja – ar trebui să se efectueze un exercițiu de identificare pentru a examina situația actuală în ceea ce privește măsurile cheie prevăzute de Convenția Lanzarote. Acest exercițiu ar trebui să includă cel puțin următoarele elemente (a se examina dacă sunt puse în aplicare sau nu, parțial sau integral – lista nu este exhaustivă):

9.1. Prevenire (exemple de măsuri)

- Pregătirea profesională și creșterea gradului de conștientizare a persoanelor care lucrează în contact cu copiii [articolul 5 alineatele (1) și (2) din CL, pct. 54-56 din Raportul explicativ al CL];
- Selectarea și ocuparea forței de muncă a persoanelor în activități care includ interacțiunea cu copiii [articolul 5 alineatul (3) din CL, pct. 57 din Raportul explicativ al CL];
- Măsuri educative (educație sexuală și informații cu privire la riscurile exploatării sexuale și abuzurilor sexuale) pentru copii (articolul 6 din CL, pct. 58-63 din Raportul explicativ al CL);
- Programe și măsuri de intervenție preventivă pentru potențialii agresori (articolul 7 din CL, pct. 64 din Raportul explicativ al CL);

²⁰ <https://nirn.fpg.unc.edu/ai-hub>

²¹ <http://raguide.org/>

²² <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7311356/pdf/main.pdf>

²³ <https://bettercarenetwork.org/sites/default/files/Study%20on%20Deinstitutionalization%20of%20Children%20and%20Adults%20with%20Disabilities%20in%20Europe%20and%20Eurasia.pdf>

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

- Măsuri preventive informative și legislative pentru publicul larg (articolul 8 din CL, pct. 65-66 din Raportul explicativ al CL);
- Participarea mass-mediei, a sectorului privat și a societății civile la activități de prevenire [articolul 9 alineatele (2)-(4) din CL, pct. 68-75 din Raportul explicativ al CL];
- Măsuri de intervenție pentru persoanele care au comis infracțiuni de natură sexuală pentru a reduce la minimum riscul de recidivă (articolele 15 și 16 din CL).

9.2. Protecție (exemple de măsuri)

- Identificarea timpurie, de către profesioniștii implicați, a copiilor victime ale abuzurilor sexuale - Raportare obligatorie [articolul 12 alineatul (1) din CL, pct. 89-90 din Raportul explicativ al CL];
- Linii de asistență, precum posturi telefonice speciale și/sau de internet pentru a oferi consiliere victimelor (articolul 13 din CL, pct. 92 din Raportul explicativ al CL);
- Posibilitatea retragerii victimei din mediul său familial, dar și posibilitatea îndepărtării autorului prezumat al faptei, în vederea evitării revictimizării copilului [articolul 14 alineatul (3) din CL, pct. 99 din Raportul explicativ al CL];
- Acordarea de asistență copiilor [articolul 14 alineatul (1) din CL, pct. 93-96 din Raportul explicativ al CL];
- Justiție în interesul copiilor – utilizarea audierilor medico-legale standardizate într-un mod în interesul acestora, limitând, de asemenea, cât mai mult posibil, numărul de cazuri în care o victimă trebuie să aibă contact cu autoritățile de urmărire penală [articolul 35 din CL, audierea copilului, alineatul (1): principiile audierii în interesul copiilor și alineatul (2): înregistrarea video pentru a se evita reaudierea inutilă a copilului];
- Proceduri în interesul copiilor pentru victime, în special asigurarea protecției acestora în cursul procedurilor penale [articolul 36 din CL, procese penale, în special alineatul (2): evitarea ședințelor de judecată publice; utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor pentru evitarea prezenței fizice a copilului în sala de judecată];
- Alte dispoziții privind justiția în interesul copiilor (articolele 30-36 din CL).

9.3. Răspunderea penală (exemple de măsuri)

- Descrierea unor concepte juridice, precum (articolele 18-25 și 28 din CL):
  - abuz sexual asupra copilului: activități sexuale cu un copil care, potrivit prevederilor în vigoare ale dreptului național, nu a împlinit vârsta legală pentru viața sexuală (adică orice persoană care nu a împlinit 18 ani) atunci când se recurge la forță sau la amenințări se abuzează de o poziție recunoscută ca fiind de încredere; se abuzează de o situație de vulnerabilitate deosebită a copilului;
  - abuz sexual „în cadrul familiei”;
  - prostituția infantilă, inclusiv recrutarea ori determinarea unui copil să o practice;

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

- pornografie infantilă, inclusiv producția, punerea la dispoziție, distribuirea, procurarea pentru sine sau pentru altul, deținerea ori obținerea accesului la aceasta;
- „grooming” (ademenirea copilului);
- turismul sexual cu copii, unde sunt luate în considerare aspecte legate de competență;
- Descrierea procedurilor de tragere la răspundere penală a autorilor infracțiunilor (articolele 27 și 30 din CL);
- Prevederea răspunderii penale a persoanelor juridice (articolul 26 din CL);
- Inițierea procedurii penale indiferent de existența unei plângeri sau acuzații formulate de către victimă și asigurarea că procesul poate continua chiar dacă victima și-a retras plângerea (articolul 32 din CL);
- Prelungirea perioadei pentru începerea urmăririi penale până ce victima împlinește vârsta majoratului - Termenul de prescripție (articolul 33 din CL);
- Înregistrarea și stocarea datelor privind infractorii condamnați (articolul 37 din CL).

9.4. Promovarea colaborării (exemple de măsuri)

- Promovarea colaborării internaționale: colaborarea cu alte părți ale Consiliului Europei (state membre) cu scopul de a ajunge la un consens în ceea ce privește reformele și politicile necesare a fi aplicate, sinergiile cu alte departamente ale CoE sau inițiative precum CAHENF, APE, GRETA etc., alinierea cu alte organizații și agenții europene și internaționale (ONU, UNICEF, UNCRC, OMS, INTERPOL, EUROPOL, UE, FRA etc.), comunicarea continuă cu părțile interesate din societatea civilă internațională și internă pentru a lărgi baza alianțelor în vederea protejării copiilor (articolul 38 din CL);
- Promovarea colaborării la nivel național pentru practicile interdisciplinare și intersectoriale de acțiune comună în vederea combaterii eficiente a exploatarei sexuale și a abuzurilor sexuale asupra copiilor la toate nivelurile administrației publice și vieții sociale (articolul 10 din CL, pct. 76-78 din Raportul explicativ al CL);
- Necesitatea unor organisme independente de monitorizare completă, cum ar fi „Avocatul Poporului pentru Copii, Avocatul Copilului, Comisarul pentru Drepturile Copilului, Comitetul pentru Drepturile Copilului etc. (articolul 10 din CL, pct. 79-81 din Raportul explicativ al CL);
- Necesitatea unor mecanisme de colectare de date privind abuzurile sexuale asupra copiilor (articolul 10 din CL, pct. 83-84 din Raportul explicativ al CL);
- Necesitatea unei colaborări mai ample între sectorul public, actorii societății civile și sectorul privat (articolul 10 din CL, pct. 85 din Raportul explicativ al CL);

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

9.5. Participarea (exemple de măsuri)

- Participarea copiilor prin propriile perspective ca agenți de reformă - nu doar ca subiecți pasivi/beneficiari ai politicilor care privesc protecția acestora - la toate nivelurile de luare a deciziilor care îi pot afecta, în conformitate cu nivelul lor de dezvoltare [articolul 9 alineatul (1) din CL, pct. 67 din Raportul explicativ al CL];
- Participarea copiilor la definirea tipului și a modului de asistență care le este acordată [articolul 14 alineatul (1) din CL, pct. 97 din Raportul explicativ al CL].

În prezent, **pentru fiecare dintre măsurile menționate ar trebui elaborată o serie distinctă de indicatori pentru a descrie progresele înregistrate până în prezent în implementarea Convenției și pentru a orienta acțiunile ulterioare care trebuie întreprinse pentru implementarea integrală a Convenției cu privire la măsura respectivă.**

10. Indicatori de monitorizare pentru implementarea Convenției Lanzarote

Astfel cum s-a menționat mai sus, pentru fiecare măsură individuală prevăzută de Convenția Lanzarote, ar trebui generată o serie separată de indicatori. Acești indicatori ar trebui să descrie diferitele dimensiuni ale monitorizării punerii în aplicare a unei măsuri de reformă a politicii sociale, și anume ar trebui să ilustreze **Intrare** (situația actuală a lucrurilor), **Proces** (procedura în baza căreia se preconizează că va avea loc reforma), **Ieșire** (noul act normativ adoptat, procedura administrativă, tipul de serviciu nou pentru utilizatorii finali etc.), **Rezultat** (rezultatul acestor noutăți în viața reală „pe teren”) și **Impact** (traseul pe termen lung al măsurii nou introduse în viața socială) al tuturor măsurilor incluse în Convenția Lanzarote (care sunt introduse în contextul moldovenesc pentru a fi adoptate).

Pentru fiecare dintre indicatorii sus-menționați ai fiecărei măsuri individuale, ar trebui abordate în mod suficient 5 întrebări fundamentale, și anume „**De ce?**” (care este motivul introducerii unei noutăți în practicile sociale?), „**Ce?**” (ce anume urmează să fie prezentat?), „**Cine?**” (persoana fizică sau juridică, tipul agențiilor sau organizațiilor profesionale), „**Când?**” (în ce moment?), „**Cum?**” (cu ce mandat legal, capacități și/sau resurse se poate realiza acest lucru?). Având în vedere că pentru fiecare măsură separată ar trebui să existe indicatori 5X5, acest lucru presupune că pentru fiecare măsură separată inclusă în Convenția Lanzarote un set complet de indicatori va include 25 de „căsuțe” cu dispoziții corespunzătoare.

Astfel de dispoziții pentru setul de indicatori ai fiecărei măsuri ar trebui să fie adaptate fiecărei măsuri. Acest lucru se datorează, de exemplu, faptului că s-ar putea descrie diferit situația actuală, rezultatul și impactul anticipate, precum și „cum?” și „ce?” în măsurile care ar putea fi cuantificate (de exemplu, numărul de servicii disponibile pentru asistența acordată

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

victimelor). Dimpotrivă, introducerea unor acte normative necesare armonizării cadrului juridic intern al Republicii Moldova cu Convenția Lanzarote (în litera și în esența sa) ar lua probabil indicatori calitativi în unele dintre „rubrici” (cum ar fi opțiunile „DA/NU”).

În orice caz, toate seturile de indicatori ar trebui să îndeplinească anumite standarde, și anume să respecte principiile SMART, acestea fiind **Specific** (specifice), **Measurable** (măsurabile) (deși nu neapărat cantitativ), **Attainable** (realizabile), **Relevant** (relevante) și **Time-bound** (încadrate în timp).

11. Modele pentru seturi de indicatori de măsuri separate

În tabelele de mai jos este prezentat tipul de indicatori care trebuie elaborați pentru fiecare dintre principalele măsuri prevăzute de Convenția Lanzarote (împreună cu justificarea utilizării fiecărei categorii de indicatori). Ar trebui subliniat faptul că, pentru fiecare măsură, specificul indicatorului variază în funcție de natura rezultatului anticipat și a impactului: de exemplu, în ceea ce privește evaluarea implementării dispozițiilor articolului 14 privind disponibilitatea asistenței pentru victime, ar trebui incluse unele date cantitative care să indice numărul de servicii disponibile, procentajul acoperirii geografice a țării, numărul de copii – victime care beneficiază de sprijin adecvat, satisfacția cu privire la serviciile primite (în cazul în care impactul va fi evaluat pe baza satisfacției auto-percepute a beneficiarilor/clientșilor serviciilor) și așa mai departe. În același timp, evaluarea punerii în aplicare a unor măsuri precum termenul de prescripție prevăzut la articolul 33 din Convenție poate avea doar una din două valori calitative posibile (Da sau Nu este introdusă în legislația națională). Prin urmare, pentru fiecare măsură, tabelele care urmează trebuie completate cu prudența corespunzătoare pentru a corespunde specificului fiecărei măsuri și, de asemenea, trebuie să respecte principiile SMART sus-menționate.

De asemenea, ar trebui remarcat faptul că în rubricile „CINE” din fiecare tabel, cu excepția informațiilor administrative referitoare la persoanele juridice cu sarcini specifice, ar trebui incluse, de asemenea, numele și datele de contact ale persoanelor fizice cheie cu roluri semnificative în persoane juridice respective. În plus, la rubricile „CÂND”, în afară de informațiile privind durata anticipată, ar trebui inclusă o specificație în timp (adică nu doar „durata de 2 ani”, ci și „programată să aibă loc din martie 2023 până în februarie 2025”).

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Justificarea selecției	Tipul de indicatori	Dispoziție/ Obiectiv (cantitativ)	Realizat (cantitativ)	Rată vizată/ realizată	Evaluare (calitativă, de stabilit pentru fiecare caz)
Indicatori de intrare					
DE CE?	Pregătirea unui nivel de referință pentru monitorizarea și evaluarea implementării CL pe baza unor informații clare				
CE?	Politici, resurse umane, materiale, resurse financiare; pe baza măsurii specifice a CL care urmează să fie implementată				
CÂND	Colectarea datelor/informațiilor: înainte de a începe implementarea măsurii CL specifice				
CINE	Persoana însărcinată: mandate și competențe, inclusiv instruirea personalului pentru a putea produce rezultatul anticipat				

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

CUM	Descrieți instrumentele specifice necesare pentru implementarea măsurii CL specifice				
-----	--	--	--	--	--

Justificarea selecției	Tipul de indicatori	Dispoziție/ Obiectiv (cantitativ)	Realizat (cantitativ)	Rată vizată/ realizată	Evaluare (calitativă, de stabilit pentru fiecare caz)
Indicatori referitori la proces					
DE CE?	Monitorizarea fluxului de implementare a CL și identificarea în timp util a posibilelor abateri de la planul inițial (în ceea ce privește calendarul, bugetul, acoperirea geografică și grupurile țintă) și luarea de măsuri pentru a gestiona situația, a atenua riscurile neprevăzute și a proceda la o implementare fără probleme a măsurilor separate prevăzute de CL				
CE?	Obiective de etapă stabilite în ceea ce privește				

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

	calendarul, acoperirea geografică, grupurile țintă, bugetul				
CÂND	Colectarea datelor/informațiilor: continuă (sau periodică) în timpul implementării CL				
CINE	Persoană însărcinată: mandate și competențe, inclusiv instruirea personalului pentru a putea produce rezultatul anticipat				
CUM	Descrieți instrumentele specifice necesare pentru implementarea măsurii CL specifice				

Justificarea selecției	Tipul de indicatori	Dispoziție/ Obiectiv (cantitativ)	Realizat (cantitativ)	Rată vizată/ realizată	Evaluare (calitativă, de stabilit pentru fiecare caz)
Indicatori la ieșire					
DE CE?	Să evalueze produsele individuale ale activităților				

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

	planificate (rezultate sesizabile și insesizabile) din punct de vedere cantitativ (în ceea ce privește obiectivul stabilit inițial) și calitativ (în ceea ce privește obiectivul respectiv)				
CE?	Pe baza planului de lucru (ținte și obiective); sesizabile (livrabile) (de exemplu, numărul de modele Barnahus; procentul de acoperire a populației, zonele în care este instalată și funcționează efectiv o procedură standard) și insesizabile				
CÂND	Colectarea datelor/informațiilor: Calitativ și cantitativ; periodic (înainte/după implementarea activităților); pe termen scurt și mediu				
CINE	Persoana însărcinată: mandate și competențe, inclusiv instruirea				

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

	personalului pentru a putea produce rezultatul anticipat				
CUM	Descrieți instrumentele specifice necesare pentru implementarea măsurii CL specifice				

Justificarea selecției	Tipul de indicatori	Dispoziție/ Obiectiv (cantitativ)	Realizat (cantitativ)	Rată vizată/ realizată	Evaluare (calitativă, de stabilit pentru fiecare caz)
Indicatori de rezultat					
DE CE?	Evaluarea măsurii în care măsurile individuale ale CL contribuie la îndeplinirea obiectivelor respective				
CE?	În ceea ce privește obiectivele stabilite inițial				
CÂND	Colectarea datelor/informațiilor: Monitorizare calitativă și cantitativă; monitorizare periodică după implementarea activităților				

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

	și pe baza indicatorilor de realizare				
CINE	Persoana însărcinată: mandate și competențe, inclusiv instruirea personalului pentru a putea produce rezultatul anticipat				
CUM	Descrieți instrumentele specifice necesare pentru implementarea măsurii CL specifice				

Justificarea selecției	Tipul de indicatori	Dispoziție/ Obiectiv (cantitativ)	Realizat (cantitativ)	Rată vizată/ realizată	Evaluare (calitativă, de stabilit pentru fiecare caz)
Indicatori de impact					
DE CE?	Evaluarea progreselor privind ID pe termen lung				
CE?	În ceea ce privește obiectivele stabilite inițial				
CÂND	Colectarea datelor/informațiilor: Pe				

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

	termen lung; Monitorizare după finalizarea activităților din planul de acțiune; pe baza indicatorilor de rezultat				
CINE	Persoana însărcinată: mandate și competențe, inclusiv instruirea personalului pentru a putea produce rezultatul anticipat				
CUM	Descrieți instrumentele specifice necesare pentru punerea în aplicare a măsurii CL specifice				

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

12. Transparența și caracterul incluziv al monitorizării implementării Convenției

Nu în ultimul rând, tabelele de mai sus ar trebui să fie – cel puțin pentru o parte a acestora – puse la dispoziția tuturor părților care au un interes legal în această privință. Acest lucru implică toate autoritățile și agențiile naționale și internaționale (organizații internaționale, cum ar fi CoE, UN-CRC, UNICEF, OMS etc.; agenții naționale cu autoritate, inclusiv Avocatul Poporului), dar și toate părțile interesate relevante din societate (ONG-uri internaționale și naționale, asociații profesionale, mediul academic specializat pe domenii relevante etc.) și, în cele din urmă, copiii înșiși. Motivul este că, prin elaborarea unei serii de indicatori de transparență înainte de punerea în aplicare a setului de măsuri prevăzute de Convenția Lanzarote, poate fi facilitată incluziunea beneficiarilor finali. O atenție deosebită ar trebui acordată organizării copiilor (victime și un grup selectat de populație generală a copiilor) pentru a-și exprima opiniile în procesul de implementare a diferitelor măsuri prevăzute de Convenția Lanzarote.

Într-un raport recent publicat de ONG-ul „La Strada”, copiii supraviețuitori²⁴ își exprimă opiniile cu privire la deficiențele și punctele slabe ale sistemului care vizează protejerea lor. Un astfel de feedback colectiv poate fi colectat mai bine dacă este disponibil un set de tabele pentru fiecare dintre principalele măsuri prevăzute de Convenția Lanzarote. În acest caz, ar putea fi facilitată exprimarea de către copii a opiniilor lor cu privire la diferite măsuri, la rezultatul și impactul acestora, la progresul eforturilor de implementare a acestora și ar putea oferi observații utile autorităților moldovenești pentru ajustarea procesului. Incluziunea feedback-ului din partea copiilor este de o importanță capitală, printre altele, pentru implementarea măsurilor prevăzute la articolul 9 din Convenția Lanzarote. De asemenea, este extrem de important pentru îmbunătățirea eficacității întregului efort, deoarece copiii înșiși pot oferi informații pe care adulții – chiar și experții în materie – ar putea să nu le sesizeze deloc.

13. Evaluare

Monitorizarea trebuie conceptualizată ca o sarcină continuă. Cu toate acestea, într-o perioadă de timp predefinită, monitorizarea ar trebui să fie sporită printr-o evaluare periodică. Evaluarea este un concept diferit de monitorizare. Evaluarea este o funcție periodică, deoarece poate avea loc la jumătatea perioadei, la sfârșit sau într-o etapă ulterioară, într-o perioadă de timp substanțială după finalizarea procesului de implementare a măsurii Convenției Lanzarote. Aceasta poate fi atribuită extern sau poate fi un proces intern al unui

²⁴ https://lastrada.md/pic/uploaded/Publicatii_2021/01-11-2021_Moldova_Briefing%20Paper_EN_FINAL.PDF

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

dispozitiv de monitorizare atribuit pentru a oferi o imagine de ansamblu asupra implementării Convenției. Aceasta include o analiză aprofundată pentru a compara realizările planificate cu realizările reale în raport cu obiectivele inițiale. În plus, poate oferi răspunsul la întrebări legate de modul în care rezultatele au fost obținute în cele din urmă. Evaluarea ar trebui să permită luarea deciziilor pe baza unor dovezi concrete, să sporească cunoașterea a ceea ce funcționează, ceea ce nu funcționează – și, cel mai important, motivul relizării incomplete, răspunderea față de beneficiarii proiectului, identificarea de strategii de succes pentru extindere, extinderea, replicarea și furnizarea de dovezi pentru mobilizarea viitoare a resurselor pentru îndeplinirea obiectivului de realizare în totalitate a măsurilor și dispozițiilor Convenției Lanzarote. Monitorizarea și evaluarea sunt complementare, aceasta din urmă furnizând dovezi pentru realizarea unei evaluări complete și aprofundate.

Evaluarea ar trebui să examineze întregul progres al implementării în practică a dispozițiilor distincte ale Convenției și măsura în care acest lucru a fost posibil, asigurându-se respectarea principiilor de **relevanță, eficacitate, eficiență, actualitate, durabilitate, utilitate, coerență și transparentă** – inclusiv pentru beneficiarii finali. În mod ideal, dispozitivul de evaluare ar trebui să fie definit în prealabil și este de preferat să fie diferit de dispozitivul de monitorizare pentru a evita potențialele conflicte între cele două roluri/funcții care ar putea apărea în mod rezonabil (deoarece evaluatorul ar coincide, în această situație, cu agenția desemnată responsabilă pentru realizarea activității care urmează să fie evaluată). Acest lucru, la rândul său, implică dispozițiile ideale pentru includerea evaluării ca activitate separată în procesul de implementare a Convenției Lanzarote, indicând calendarul preferabil (inclusiv frecvența evaluării), clarificând dacă trebuie să fie realizat de dispozitivul/instrumentul de monitorizare sau să fie atribuit extern, asigurând resurse suficiente pentru atribuirea sa (în special dacă urmează să fie atribuit extern, ca în majoritatea cazurilor de acest tip), definind rolul tuturor părților interesate relevante din cadrul societății pe parcursul evaluării și mandatând transparența publică a oricăror rapoarte de evaluare care urmează să fie elaborate prin această procedură.

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

14. Abrevieri

APE	Asociația Parlamentară Europeană
AVE	Asociația pentru Abilitarea Copilului și Familiei
CAHENF	Comitetul ad-hoc pentru Drepturile Copiilor
CL	Convenția Lanzarote
CNPCR	Consiliul Național pentru Protecția Drepturilor Copiilor
CRC	Convenția Drepturilor Copilului
EUROPOL	Agencia Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii
FRA	Agencia pentru Drepturile Fundamentale ale UE
GRETA	Grupul de experți privind acțiunile împotriva traficului de ființe umane
INTERPOL	Organizația Internațională de Poliție Criminală
OMS	Organizația Mondială a Sănătății
ONG	Organizație Non-Guvernamentală
ONU	Organizația Națiunilor Unite
TIC	Tehnologia informației și comunicațiilor
UE	Uniunea Europeană
UN	Organizația Națiunilor Unite
UNCRC	Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copiilor
UNICEF	Fondul pentru Copii al Națiunilor Unite
USAID	Agencia Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională